

SPIS TREŚCI

Przedmowa	XVII
Wykaz skrótów	XIX
Rozdział I. Wprowadzenie do prawa o postępowaniu administracyjnym	1
§ 1. Uwagi wstępne	1
§ 2. Zarys ewolucji polskiego prawa o postępowaniu administracyjnym oraz polskiego sądownictwa administracyjnego	3
§ 3. Zakres obowiązywania Kodeksu postępowania administracyjnego	10
I. Uwagi wstępne	10
II. Ogólne postępowanie administracyjne	10
III. Postępowanie w sprawach rozstrzygania sporów o właściwość między organami administracji publicznej w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego	13
IV. Postępowanie w sprawach wydawania zaświadczeń	14
V. Postępowanie w sprawach skarg i wniosków	14
VI. Administracyjne kary pieniężne	16
VII. Europejska współpraca administracyjna	16
VIII. Wyłączenia spod zakresu obowiązywania Kodeksu postępowania administracyjnego	17
Rozdział II. Organ administracji publicznej w postępowaniu administracyjnym	21
§ 4. Zakres podmiotowy ogólnego postępowania administracyjnego	21
I. Uwagi wstępne	21
II. Kompetencja procesowa organu administracji publicznej	22
III. Organy administracji publicznej wydające decyzje administracyjne w sprawach indywidualnych	23
1. Organy administracji rządowej	23
2. Organy jednostek samorządu terytorialnego	28
3. Inne organy państwowe i inne podmioty wydające decyzje administracyjne w sprawach indywidualnych	31
IV. Organy kolegialne w postępowaniu administracyjnym	35
§ 5. Właściwość organu	36
I. Pojęcie i źródła właściwości organu	36
II. Właściwość rzeczowa	37
III. Właściwość miejscowa	38

IV. Właściwość instancyjna	40
1. Pojęcie właściwości instancyjnej	40
2. Organy wyższego stopnia w postępowaniu administracyjnym	41
3. Organy naczelne w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego	43
V. Zasada obowiązku przestrzegania właściwości z urzędu	43
VI. Skutki prawne naruszenia przepisów o właściwości	44
§ 6. Spory o właściwość między organami administracji publicznej	45
I. Pojęcie i rodzaje sporów między organami administracji publicznej	45
II. Spory o właściwość	47
III. Spory kompetencyjne	49
§ 7. Wyłączenie pracownika i organu administracji publicznej od załatwienia sprawy	49
I. Uwagi ogólne	49
II. Wyłączenie pracownika	50
1. Zakres podmiotowy instytucji wyłączenia pracownika	50
2. Wyłączenie pracownika z mocy prawa	53
3. Wyłączenie pracownika na żądanie lub z urzędu	56
4. Skutki prawne wyłączenia pracownika	57
5. Skutki prawne naruszenia przepisów o wyłączeniu pracownika	58
III. Wyłączenie organu administracji publicznej	58
1. Podstawy wyłączenia organu	58
2. Skutki prawne wyłączenia organu	59
IV. Utrata zdolności do prowadzenia postępowania przez organ kolegialny i poszczególnych jego członków	61
Rozdział III. Strona i inni uczestnicy postępowania administracyjnego	63
§ 8. Strona postępowania administracyjnego	63
I. Uwagi ogólne	63
II. Interes prawny w postępowaniu administracyjnym	66
III. Zdolność administracyjnoprawna	68
IV. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych stron postępowania administracyjnego	69
1. Uwagi ogólne	69
2. Przedstawicielstwo w postępowaniu administracyjnym	70
§ 9. Pełnomocnictwo procesowe	73
I. Ustanowienie pełnomocnika	73
II. Zakres umocowania	75
III. Skutki procesowe ustanowienia pełnomocnika	75
IV. Pełnomocnictwo domniemane	76
§ 10. Następstwo procesowe	77
§ 11. Uczestnicy postępowania na prawach strony	79
I. Uwagi ogólne	79
II. Organizacja społeczna w postępowaniu administracyjnym	79
III. Prokurator	82
IV. Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka	86
V. Inni uczestnicy na prawach strony w postępowaniu administracyjnym	86

Rozdział IV. Zasady ogólne postępowania administracyjnego	89
§ 12. Uwagi ogólne.....	89
I. Pojęcie i charakter zasad ogólnych postępowania administracyjnego.....	89
II. Funkcje zasad ogólnych postępowania administracyjnego.....	91
III. Inne zasady stosowane w postępowaniu administracyjnym.....	91
1. Uwagi wstępne.....	91
2. Zasady konstytucyjne.....	91
3. Zasady sformułowane przez doktrynę i orzecznictwo.....	92
§ 13. Zasada praworządności.....	92
§ 14. Zasada prawdy obiektywnej.....	96
§ 15. Zasada uwzględniania z urzędu interesu społecznego i słusznego interesu obywateli.....	99
§ 16. Zasada rozstrzygania wątpliwości co do treści normy prawnej na korzyść strony.....	100
§ 17. Zasada współdziałania organów w toku postępowania.....	102
§ 18. Zasada zaufania do władzy publicznej.....	103
I. Uwagi wstępne.....	103
II. Kodeksowe gwarancje zasady zaufania do władzy publicznej.....	104
III. Obowiązek równego traktowania stron postępowania.....	106
IV. Pewność w sferze stosowania prawa.....	107
V. Zasada zaufania w świetle orzecznictwa.....	108
VI. Kultura administrowania.....	109
§ 19. Zasada obowiązku udzielania informacji stronom i innym uczestnikom postępowania.....	109
§ 20. Zasada czynnego udziału strony w postępowaniu.....	112
I. Zakres uprawnień strony w postępowaniu administracyjnym.....	112
II. Ograniczenie zasady czynnego udziału strony w postępowaniu.....	115
III. Skutki prawne naruszenia zasady czynnego udziału strony w postępowaniu.....	115
§ 21. Zasada przekonywania.....	116
§ 22. Zasada szybkości i prostoty postępowania.....	117
I. Uwagi wstępne.....	117
II. Szybkość postępowania i jej gwarancje procesowe.....	117
III. Ekonomia procesowa.....	118
§ 23. Zasada polubownego załatwiania spraw i rozstrzygania kwestii spornych.....	119
I. Polubowne załatwianie spornych spraw i rozstrzyganie kwestii spornych.....	119
II. Uгода administracyjna.....	121
III. Realizacja zasady ogólnej polubownego załatwiania spraw i rozstrzygania kwestii spornych.....	121
§ 24. Zasada pisemności postępowania.....	122
§ 25. Zasada dwuinstancyjności postępowania.....	127
I. Istota i zakres zasady dwuinstancyjności postępowania administracyjnego.....	127
II. Prawne ograniczenia zasady dwuinstancyjności postępowania.....	129
III. Skutki prawne naruszenia zasady dwuinstancyjności postępowania.....	130

§ 26. Zasada trwałości ostatecznych decyzji administracyjnych.....	131
I. Pojęcie ostatecznej decyzji administracyjnej	131
II. Trwałość ostatecznych decyzji administracyjnych	131
§ 27. Zasada sądowej weryfikacji decyzji ostatecznych.....	133
Rozdział V. Czynności techniczno-procesowe postępowania administracyjnego	135
§ 28. Uwagi wstępne	135
§ 29. Doręczenia.....	136
I. Uwagi wstępne	136
1. Pojęcie i skutki prawne doręczenia	136
2. Zasada oficjalności doręczeń.....	137
II. Zakres podmiotowy doręczenia.....	138
III. Pokwitowanie odbioru pisma.....	140
IV. Doręczenie za pomocą środków komunikacji elektronicznej	141
V. Doręczenie właściwe (zwykłe).....	148
1. Doręczanie pism osobom fizycznym.....	148
2. Doręczanie pism jednostkom organizacyjnym	149
VI. Doręczenie zastępcze	150
1. Doręczenie zastępcze w trybie art. 43 KPA	150
2. Doręczenie zastępcze w trybie art. 44 KPA (doręczenie subsydiarne)	151
VII. Doręczenia szczególne	153
VIII. Doręczenie przez ogłoszenie publiczne	153
§ 30. Wezwania	156
I. Pojęcie wezwania	156
II. Zasady dotyczące wzywania osób do udziału w czynnościach procesowych.....	156
1. Uwagi ogólne.....	156
2. Zakres przedmiotowy i podmiotowy wezwania.....	157
3. Elementy wezwania	158
4. Wezwanie w sprawach niecierpiących zwłoki	158
5. Obowiązek osobistego stawiennictwa i jego ograniczenia	159
5.1. Zakres terytorialny obowiązku osobistego stawiennictwa.....	159
5.2. Pomoc prawna.....	159
5.3. Bezwzględny obowiązek osobistego stawiennictwa.....	160
III. Zwrot należności z tytułu zadośćuczynienia wezwaniu	161
§ 31. Utrwalanie na piśmie czynności procesowych.....	161
I. Protokół w postępowaniu administracyjnym	161
II. Adnotacja.....	165
III. Metryka sprawy.....	167
§ 32. Udostępnianie akt sprawy administracyjnej.....	168
I. Uwagi wstępne	168
II. Uprawnienia strony postępowania w zakresie dostępu do akt sprawy	169
III. Granice jawności akt sprawy dla strony postępowania.....	172
Rozdział VI. Terminy w postępowaniu administracyjnym	175
§ 33. Uwagi ogólne.....	175
§ 34. Obliczanie terminów w postępowaniu administracyjnym	176

§ 35. Terminy procesowe dla stron i innych uczestników postępowania	178
I. Terminy ustawowe i urzędowe.....	178
II. Przywrócenie terminu procesowego.....	179
1. Uwagi wstępne.....	179
2. Przesłanki przywrócenia terminu	180
3. Właściwość organu w sprawie przywrócenia terminu	182
4. Orzeczenie w przedmiocie przywrócenia terminu	183
§ 36. Terminy załatwiania spraw administracyjnych.....	184
I. Uwagi wstępne	184
II. Długość terminów załatwiania spraw.....	186
III. Obowiązek sygnalizacji	188
IV. Bezczynność organu i przewlekłe prowadzenie postępowania.....	189
V. Procesowe gwarancje szybkości postępowania administracyjnego.....	191
VI. Odpowiedzialność pracownika.....	195
Rozdział VII. Wszczęcie postępowania administracyjnego	197
§ 37. Uwagi wstępne	197
§ 38. Sposoby wszczęcia postępowania.....	198
I. Uwagi wstępne	198
II. Wszczęcie postępowania na żądanie.....	198
III. Wszczęcie postępowania z urzędu	199
IV. Wszczęcie jednego postępowania w dwu lub więcej sprawach	200
§ 39. Forma i data wszczęcia postępowania	202
I. Orzekanie o wszczęciu postępowania	202
II. Data wszczęcia postępowania.....	205
III. Zawiadomienie o wszczęciu postępowania	206
§ 40. Podania w postępowaniu administracyjnym.....	206
I. Pojęcie i przedmiot podania	206
II. Sposoby wnoszenia podań	207
III. Wymogi co do formy i treści podania	209
§ 41. Braki w podaniach	211
§ 42. Ustalenie właściwości organu	214
Rozdział VIII. Postępowanie wyjaśniające	217
§ 43. Uwagi wstępne	217
I. Zakres postępowania wyjaśniającego.....	217
II. Pojęcie i przedmiot dowodu	218
1. Pojęcie dowodu	218
2. Przedmiot dowodu	218
3. Uprawdopodobnienie.....	219
§ 44. Formy postępowania wyjaśniającego	220
I. Uwagi ogólne.....	220
II. Postępowanie gabinetowe	221
III. Rozprawa administracyjna	222
1. Istota rozprawy	222
2. Przesłanki przeprowadzenia rozprawy	222
3. Czynności organizujące rozprawę.....	224

4. Przebieg rozprawy	227
§ 45. Środki dowodowe w postępowaniu administracyjnym	231
I. Zasada otwartego katalogu środków dowodowych	231
II. Zasada równej mocy środków dowodowych	232
III. Dowód z dokumentu	233
1. Pojęcie i rodzaje dokumentów	233
2. Moc dowodowa dokumentu urzędowego w postępowaniu administracyjnym	235
IV. Dowód z zeznań świadka	236
1. Zdolność bycia świadkiem w postępowaniu administracyjnym	236
2. Prawne ograniczenia w przeprowadzaniu dowodu z zeznań świadka	238
2.1. Uwagi wstępne	238
2.2. Prawo odmowy zeznań	239
2.3. Prawo odmowy odpowiedzi na pytania	239
3. Tryb przeprowadzania dowodu z zeznań świadka	240
V. Dowód z opinii biegłego	242
VI. Oględziny	245
VII. Dowód z przesłuchania strony	246
VIII. Inne środki dowodowe	248
§ 46. Zasady postępowania dowodowego	250
I. Uwagi wstępne	250
II. Realizacja zasady prawdy obiektywnej w postępowaniu wyjaśniającym	250
1. Uwagi wstępne	250
2. Konstrukcja prawna postępowania dowodowego	251
3. Obowiązek wyczerpującego zebrania materiału dowodowego	253
4. Obowiązek wyczerpującego rozpatrzenia materiału dowodowego	254
5. Zasada bezpośredniości postępowania dowodowego	255
6. Postanowienie dowodowe	255
III. Zasada czynnego udziału strony w postępowaniu dowodowym	256
IV. Zasada swobodnej oceny dowodów	260
V. Zasada rozstrzygania wątpliwości co do stanu faktycznego na korzyść strony	262
§ 47. Postępowanie uproszczone	263
Rozdział IX. Mediacja w postępowaniu administracyjnym	267
Rozdział X. Zawieszenie postępowania administracyjnego	271
§ 48. Uwagi ogólne	271
§ 49. Obligatoryjne zawieszenie postępowania administracyjnego	272
I. Uwagi wstępne	272
II. Braki podmiotowe w postępowaniu administracyjnym	273
III. Zagadnienie prejudycjalne (wstępne)	274
IV. Wniosek Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o zawieszenie postępowania administracyjnego	278
§ 50. Zawieszenie postępowania administracyjnego na żądanie strony	278

§ 51. Podjęcie postępowania	280
§ 52. Orzeczenie w przedmiocie zawieszenia postępowania	280
§ 53. Skutki prawne zawieszenia postępowania.....	283
Rozdział XI. Rozstrzygnięcia w postępowaniu administracyjnym.....	285
§ 54. Decyzja administracyjna.....	285
I. Pojęcie decyzji administracyjnej	285
1. Decyzja administracyjna w znaczeniu materialnym	285
2. Decyzja administracyjna w znaczeniu procesowym	286
II. Struktura decyzji administracyjnej	290
1. Uwagi wstępne.....	290
2. Obligatoryjne składniki decyzji administracyjnej	291
2.1. Oznaczenie organu administracji publicznej	291
2.2. Data wydania decyzji	292
2.3. Oznaczenie strony lub stron	292
2.4. Powołanie podstawy prawnej	292
2.5. Rozstrzygnięcie	293
2.6. Uzasadnienie faktyczne i prawne.....	294
2.7. Pouczenie o środkach zaskarżenia	297
2.8. Podpis.....	298
3. Dodatkowe składniki decyzji administracyjnej.....	300
III. Rygor natychmiastowej wykonalności	301
IV. Forma decyzji administracyjnej.....	302
V. Zasada związania organu wydaną decyzją.....	303
§ 55. Umorzenie postępowania administracyjnego.....	305
I. Uwagi wstępne	305
II. Umorzenie postępowania administracyjnego z urzędu.....	306
III. Umorzenie postępowania na żądanie strony	309
§ 56. Współdziałanie organów przy wydawaniu decyzji	310
§ 57. Rektyfikacja i wyjaśnianie wątpliwości co do treści decyzji administracyjnej	315
I. Rektyfikacja decyzji administracyjnej w trybie art. 111 KPA	315
II. Rektyfikacja decyzji administracyjnej w trybie art. 113 § 1 KPA	317
III. Wyjaśnianie wątpliwości co do treści decyzji administracyjnej.....	318
§ 58. Ugoda administracyjna	319
I. Przesłanki zawarcia ugody administracyjnej	319
II. Procedura zawierania ugody administracyjnej	322
III. Forma i struktura ugody administracyjnej	323
IV. Zatwierdzenie ugody administracyjnej	325
V. Wykonalność ugody administracyjnej.....	327
VI. Skutki prawne zatwierdzonej ugody administracyjnej	327
VII. Ugoda zawarta przed mediatorem	328
§ 59. Milczące załatwienie sprawy	328
§ 60. Postanowienie organu administracji publicznej	332
I. Pojęcie postanowienia	332
II. Rodzaje postanowień	333
III. Forma i struktura postanowienia	335

Rozdział XII. Weryfikacja decyzji i postanowień w administracyjnym toku instancji	337
§ 61. Uwagi wstępne	337
§ 62. Odwołanie	339
I. Konstrukcja prawna odwołania	339
1. Prawo odwołania	339
2. Przedmiot odwołania	340
3. Podmiot uprawniony do wniesienia odwołania	341
4. Treść i forma odwołania	342
5. Termin do wniesienia odwołania.....	344
6. Moc prawna odwołania	345
7. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania	346
II. Organ właściwy do rozpatrzenia odwołania.....	347
§ 63. Postępowanie odwoławcze	348
I. Uwagi wstępne	348
II. Postępowanie odwoławcze przed organem I instancji	349
1. Zawiadomienie o wniesieniu odwołania	349
2. Kontrola decyzji wydanej w I instancji	350
3. Przekazanie odwołania organowi odwoławczemu.....	352
III. Postępowanie przed organem odwoławczym	352
1. Uwagi ogólne	352
2. Czynności wstępne postępowania przed organem odwoławczym	353
2.1. Uwagi ogólne	353
2.2. Niedopuszczalność odwołania.....	354
2.3. Uchybienie terminu do wniesienia odwołania	354
2.4. Prawna forma zakończenia stadium procesowego czynności wstępnych organu odwoławczego	355
3. Wstrzymanie natychmiastowego wykonania decyzji	356
4. Postępowanie rozpoznawcze przed organem II instancji	357
5. Cofnięcie odwołania	360
6. Zakończenie postępowania odwoławczego.....	361
6.1. Uwagi ogólne	361
6.2. Decyzje organu odwoławczego	363
6.2.1. Utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji (art. 138 § 1 pkt 1 KPA)	363
6.2.2. Uchylenie zaskarżonej decyzji w całości albo w części i orzeczenie w tym zakresie co do istoty sprawy (art. 138 § 1 pkt 2 <i>in principio</i> KPA).....	364
6.2.3. Uchylenie zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania I instancji w całości albo w części (art. 138 § 1 pkt 2 <i>in fine</i> KPA).....	364
6.2.4. Umorzenie postępowania odwoławczego (art. 138 § 1 pkt 3 KPA)	365
6.2.5. Uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji (art. 138 § 2 KPA).....	366

6.2.6. Uchylenie zaskarżonej decyzji i zobowiązanie organu I instancji do wydania decyzji o określonej treści (art. 138 § 4 KPA)	370
7. Zakaz <i>reformationis in peius</i>	371
§ 64. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy	373
§ 65. Zażalenie	375
I. Pojęcie i przedmiot zażalenia	375
II. Weryfikacja postanowień, na które nie służy zażalenie	376
III. Podmiot uprawniony do wniesienia zażalenia	377
IV. Termin do wniesienia zażalenia	377
V. Moc prawna zażalenia	378
VI. Postępowanie zażaleniowe	378
Rozdział XIII. Nadzwyczajne środki weryfikacji aktów administracyjnych	379
§ 66. Uwagi wstępne	379
§ 67. Wznowienie postępowania administracyjnego	380
I. Uwagi ogólne	380
II. Podstawy wznowienia postępowania	382
1. Uwagi wstępne	382
2. Katalog podstaw wznowienia postępowania	384
2.1. Wydanie decyzji na podstawie fałszywych dowodów (art. 145 § 1 pkt 1 KPA)	384
2.2. Wydanie decyzji w wyniku przestępstwa (art. 145 § 1 pkt 2 KPA)	385
2.3. Wydanie decyzji przez pracownika lub organ podlegający wyłączeniu (art. 145 § 1 pkt 3 KPA)	386
2.4. Naruszenie prawa strony do udziału w postępowaniu administracyjnym (art. 145 § 1 pkt 4 KPA)	387
2.5. Wyjście na jaw nowych okoliczności faktycznych lub nowych dowodów (art. 145 § 1 pkt 5 KPA)	389
2.6. Wydanie decyzji bez uzyskania wymaganego prawem stanowiska innego organu (art. 145 § 1 pkt 6 KPA)	390
2.7. Odmiennie rozstrzygnięcie zagadnienia wstępnego przez właściwy organ lub sąd (art. 145 § 1 pkt 7 KPA)	390
2.8. Uchylenie lub zmiana decyzji lub orzeczenia sądu, w oparciu o które wydana została decyzja (art. 145 § 1 pkt 8 KPA)	391
2.9. Wznowienie postępowania administracyjnego jako skutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (art. 145a KPA)	393
2.10. Wznowienie postępowania administracyjnego jako skutek naruszenia zasady równego traktowania (art. 145b KPA)	394
III. Procedura wznowienia postępowania	395
1. Inicjatywa wznowienia postępowania	395
2. Termin wznowienia postępowania	396
3. Właściwość organu w procedurze wznowienia postępowania	398
4. Wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji	399
5. Przebieg postępowania wznowieniowego	400
5.1. Stadium wszczęcia postępowania	400

5.2. Postępowanie rozpoznawcze	402
5.3. Zakończenie wznowionego postępowania	403
§ 68. Stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnej	406
I. Uwagi ogólne	406
II. Podstawy stwierdzenia nieważności decyzji	408
1. Uwagi ogólne	408
2. Katalog podstaw stwierdzenia nieważności decyzji	409
2.1. Wydanie decyzji z naruszeniem przepisów o właściwości (art. 156 § 1 pkt 1 KPA)	409
2.2. Wydanie decyzji bez podstawy prawnej (art. 156 § 1 pkt 2 KPA)	410
2.3. Wydanie decyzji z rażącym naruszeniem prawa (art. 156 § 1 pkt 2 KPA)	410
2.4. Wydanie decyzji w sprawie już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną albo załatwionej milcząco (art. 156 § 1 pkt 3 KPA)	412
2.5. Skierowanie decyzji do osoby niebędącej stroną w sprawie (art. 156 § 1 pkt 4 KPA)	413
2.6. Wydanie decyzji trwale niewykonalnej (art. 156 § 1 pkt 5 KPA)	414
2.7. Wydanie decyzji, która w razie jej wykonania wywołałaby czyn zagrożony karą (art. 156 § 1 pkt 6 KPA)	415
2.8. Wydanie decyzji zawierającej wadę powodującą jej nieważność z mocy prawa (art. 156 § 1 pkt 7 KPA)	415
III. Okoliczności wyłączające dopuszczalność stwierdzenia nieważności decyzji	416
IV. Postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej	417
1. Organ właściwy do stwierdzenia nieważności decyzji	417
2. Wszczęcie postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji	417
3. Wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji	419
4. Stadium rozpoznawcze	420
5. Zakończenie postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji	421
§ 69. Odpowiedzialność odszkodowawcza organu administracji publicznej	423
§ 70. Uchylenie lub zmiana ostatecznej decyzji administracyjnej na podstawie art. 154 i 155 KPA	425
I. Uwagi ogólne	425
II. Nabycie prawa na podstawie decyzji administracyjnej	425
III. Uchylenie lub zmiana decyzji administracyjnej w trybie art. 154 KPA ..	427
IV. Uchylenie lub zmiana decyzji administracyjnej w trybie art. 155 KPA ..	429
§ 71. Inne nadzwyczajne środki weryfikacji decyzji administracyjnych	431
I. Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji administracyjnej	431
II. Uchylenie decyzji administracyjnej na podstawie art. 162 § 2 KPA	432
III. Postępowanie w stanie nagłej konieczności administracyjnej	433

IV. Uchylenie lub zmiana decyzji administracyjnej na podstawie przepisów szczególnych	435
Rozdział XIV. Postępowanie w sprawach wydawania zaświadczeń.....	437
§ 72. Pojęcie zaświadczenia	437
§ 73. Wydawanie zaświadczeń.....	438
Rozdział XV. Postępowanie w sprawach skarg i wniosków	445
§ 74. Uwagi wstępne	445
I. Prawo wnoszenia petycji, skarg i wniosków	445
II. Organy prowadzące postępowanie w sprawach skarg i wniosków	446
III. Petycje	447
§ 75. Skarga.....	448
I. Przedmiot i treść skargi	448
II. Właściwość organów w postępowaniu skargowym	449
III. Skarga złożona w sprawie indywidualnej w rozumieniu art. 1 pkt 1 i 2 KPA	451
IV. Rozpatrzenie i załatwienie skargi.....	453
V. Termin załatwienia skargi.....	455
VI. Zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi	456
VII. Postępowanie ze skargą pieniacką.....	456
§ 76. Wniosek	457
§ 77. Organizacja przyjmowania skarg i wniosków.....	459
I. Przyjmowanie skarg i wniosków	459
II. Udział prasy i organizacji społecznych w postępowaniu skargowym i wnioskowym	460
§ 78. Nadzór i kontrola nad przyjmowaniem i załatwianiem skarg i wniosków	461
Rozdział XVI. Opłaty i koszty postępowania.....	463
§ 79. Opłaty administracyjne.....	463
I. Uwagi wstępne	463
II. Opłata skarbowa.....	463
III. Inne opłaty administracyjne	465
§ 80. Koszty postępowania	466
Indeks rzeczowy.....	471